

KONINKRIJK BELGIE.
-----ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, achtste kamer, op 11 juni 1990 door de Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Executieve "tot vaststelling van de werkwijze van de beroepscommissie van het Speciaal Onderstandsfonds van de Vlaamse Gemeenschap", verzoek dat namens de Vlaamse Executieve door haar Voorzitter bij brief van 16 maart 1992 werd bevestigd, heeft op 17 november 1992 het volgende advies gegeven :

1. Het ontwerp beoogt het vaststellen van de werkwijze van de beroepscommissie van het Speciaal Onderstandsfonds van de Vlaamse Gemeenschap.

De genoemde beroepscommissie werd opgericht bij besluit van de Vlaamse Executieve van 18 november 1987 (1) en heeft, volgens artikel 1, § 1, van dat oprichtingsbesluit, als opdracht "uitspraak te doen over de beroepen ingesteld krachtens artikel 9 van de wet van 27 juni 1956, ..., betreffende het Speciaal Onderstandsfonds".

Als rechtsgrond voor het voornoemde besluit van de Vlaamse Executieve van 18 november 1987 werd artikel 10 van de wet van 27 juni 1956 aangevoerd.

2. De artikelen 9 en 10 van de wet van 27 juni 1956, zoals zij werden gewijzigd bij de wet van 3 april 1965 en het koninklijk besluit nr. 81 van 10 november 1967, luiden als volgt :

"Art. 9. De beslissingen door de Minister genomen krachtens de bepalingen van artikel 8 (2) worden aan de betrokken

(1) Het besluit van 18 november 1987 werd niet voor advies aan de Raad van State voorgelegd en het verwijst evenmin naar de dringende noodzakelijkheid.

(2) Dit zijn beslissingen waarbij uitspraak wordt gedaan over aanvragen om tegemoetkoming van het Speciaal

.../...

partijen betekend; zij kunnen binnen dertig dagen na de kennisgeving van deze beslissing beroep instellen bij het rechtscollege bedoeld in artikel 10.

Art. 10. § 1. Bij het Ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin wordt een commissie van beroep van het Speciaal Onderstandsfonds ingesteld met als opdracht uitspraak te doen over de beroepen ingesteld krachtens artikel 9.

Zij kan zelf of door toedoen van de provinciale commissie overgaan tot alle aanvullende onderzoeken die zij dienstig acht.

De beroepscommissie van het Speciaal Onderstandsfonds is samengesteld uit een voorzitter die deel uitmaakt van de magistratuur en negen leden die door de Koning, voor een termijn van zes jaar, worden benoemd.

De secretaris evenals eventueel de adjunct-secretaris worden door de Koning benoemd.

§ 2. De Koning regelt de werking van de adviserende commissie en van de beroepscommissie van het Speciaal Onderstandsfonds; Hij stelt de vergoedingen en bezoldigingen vast die aan de leden, de secretarissen en de adjunct-secretarissen toegekend worden".

3. Uit de hiervoren aangehaalde wetsbepalingen blijkt dat de wetgever de bevoegdheid om uitspraak te doen over de beroepen ingesteld met toepassing van artikel 9 van de wet van 27 juni 1956 destijds heeft opgedragen aan een bij diezelfde wet ingesteld rechtscollege.

Onderstandsfonds of over voorstellen tot wijziging van dergelijke beslissingen.

.../...

De Vlaamse Executieve is er blijkbaar van uitgegaan dat, aangezien de materie geregeld door de wet van 27 juni 1956, krachtens artikel 5, § 1, II, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, tot de bevoegdheid van de Gemeenschappen is gaan behoren, de Vlaamse Gemeenschap tevens bevoegd is om de geschillenregeling vervat in de artikelen 9 en 10 van de wet van 27 juni 1956 door een eigen regeling te vervangen.

De oprichting (en dus ook de afschaffing of de vervanging) van een rechtscollege behoort, overeenkomstig artikel 94 van de Grondwet, evenwel tot de bevoegdheid van de wetgever en luidens artikel 19, § 1, eerste lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 regelt het decreet de aangelegenheden bedoeld in de artikelen 4 tot 11 van die wet "onverminderd de bevoegdheden die door de Grondwet aan de wet zijn voorbehouden".

Het kwam de Vlaamse Gemeenschap derhalve niet toe een bij de wet ingesteld rechtscollege door een eigen rechtscollege te vervangen : zij is immers niet bevoegd om een door de nationale overheid opgericht rechtscollege af te schaffen (of aan zo'n rechtscollege bevoegdheden te ontnemen), noch bevoegd om een eigen rechtscollege op te richten (zie : Arbitragehof, arrest 41/90 van 21 december 1990, considerans B.4.).

De bijzondere omstandigheid dat het hier een rechtscollege betreft dat enkel bevoegd is om geschillen te beslechten met betrekking tot een aangelegenheid die tot de

.../...

uitsluitende bevoegdheid van de Gemeenschappen is gaan behoren, verandert niets aan die conclusies.

Het kan wel een anomalie worden genoemd dat voor het afschaffen van een rechtscollege in een materie die voor het overige volledig aan de bevoegdheid van de nationale overheid is onttrokken, toch nog die overheid, en alleen zij, bevoegd is gebleven. Die ongerijmdheid is echter een gevolg van de wijze waarop de bevoegdheden tussen de Staat, enerzijds, en de Gemeenschappen en de Gewesten, anderzijds, werden verdeeld, en meer bepaald van het feit dat het aan de Gemeenschappen en de Gewesten uitdrukkelijk werd verboden bevoegdheden uit te oefenen die door de Grondwet aan de wet zijn voorbehouden.

De Vlaamse Gemeenschap zou wel - naar het voorbeeld van wat de Duitstalige Gemeenschap bij decreet van 19 juni 1990 (Belgisch Staatsblad 13 november 1990) heeft gedaan - op grond van haar principiële bevoegdheid inzake maatschappelijk welzijn de regeling vervat in de wet van 27 juni 1956 door een nieuwe regeling kunnen vervangen, wat ipso facto aan de geschillenregeling van de artikelen 9 en 10 van die wet elke toepassingsmogelijkheid zou ontnemen wat de Vlaamse Gemeenschap betreft.

Bovendien zou zij, zoals de Duitstalige Gemeenschap gedaan heeft in de artikelen 28 en 29 van het voornoemde decreet van 19 juni 1990, kunnen voorzien in de oprichting van een commissie van beroep bij welke tegen de in het raam van de nieuwe regeling te nemen beslissingen beroep zou kunnen worden ingesteld.

.../...

Het invoeren van een dergelijke regeling zou echter enkel bij decreet kunnen gebeuren en het beroep dat zou worden georganiseerd zou enkel een administratief - niet een jurisdictioneel - beroep kunnen zijn, dat in ieder geval de bevoegdheden van de hoven en rechtbanken en van de afdeling administratie van de Raad van State ongemoeid zou dienen te laten.

4. Uit wat voorafgaat blijkt, dat voor de ontworpen regeling geen deugdelijke rechtsgrond voorhanden is en dat er overigens redenen zijn om het besluit van de Vlaamse Executieve van 18 november 1987 waarvan met de ontworpen regeling de aanvulling werd beoogd, op te heffen wegens onbevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap ter zake.

.../...

De kamer was samengesteld uit

de Heren :	J. NIMMEGEERS,	kamervoorzitter,
	W. DEROOVER,	staatsraden,
	J. VERMEIRE,	
	F. DE KEMPENEER,	assessoren van de
	J. GIJSSELS,	afdeling wetgeving,
Mevrouw :	F. LIEVENS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. W. VAN VAERENBERGH, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld door de H. K. VERMASSEN, referendaris.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

F. LIEVENS.

J. NIMMEGEERS.